

“TALONS D’ASE”. UNA NOVA ENTITAT AL SERVEI DE LA CULTURA CERVERINA

Ramon Gené Capdevila

Just l’any passat, 2019, Cervera fou la seu de la Capital de la Cultura Catalana, fita important per a la nostra ciutat, la més petita que organitzava un esdeveniment d’aquestes característiques, com s’encarregaren de difondre abastament els mitjans de comunicació. I és que és innegable la riquesa i vitalitat culturals del nostre municipi i llurs habitants.

Per això, i perquè és ben natural que hi hagi moltes visions diferents de la cultura popular, i és ben sa que així sigui, no ens ha d’estranyar la creació d’una nova entitat, l’*Associació Cultural Talons d’Ase, Fe i Cultura Cerverina*, constituïda en data 11 de juliol de 2019, festa de Sant Benet, patró d’Europa; i que els membres fundadors m’han encarregat de presidir.

De conformitat a l’article 1 dels Estatuts Socials aprovats en la reunió fundacional amb la denominació “*Associació Cultural Talons d’Ase, Fe i Cultura Cerverina*”, *es constitueix aquesta entitat, que regula les seves activitats d’acord amb el que estableix la Llei 4/2008, de 24 d’abril, del llibre tercer del Codi civil de Catalunya, relatiu a les persones jurídiques; la Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d’associació, i*

els seus estatuts.

Els fins i activitats de l’associació, d’acord a l’art. 2 dels Estatuts, són mantenir, conservar, estudiar, protegir, defensar, recuperar, enriquir, impulsar, executar, promocionar, fomentar, difondre i donar prestigi a qualsevulla manifestacions culturals, festives i/o de religiositat popular de la ciutat de Cervera, bo i respectant-ne llur origen, naturalesa i tradició; col·laborar amb el Bisbat de Solsona, la Paeria de Cervera, la Parròquia de Santa Maria de Cervera, i qualsevulla entitats de cultura popular de la ciutat; fomentar l’amistat entre els seus membres, aprofitant l’interès d’aquests per les activitats i fins de l’Associació; organitzar i/o col·laborar en qualsevulla manifestacions culturals, festives i/o de religiositat popular de la ciutat de Cervera, bo i respectant-ne llur origen, naturalesa i tradició i organitzar i/o col·laborar en tota mena d’actes i activitats relacionades amb el món de la cultura i/o religiositat popular i el seu entorn, amb la finalitat de promocionar-les i/o donar-les a conèixer a la societat, com ara cursos, jornades, conferències, trobades, col·loquis, treballs de recerca, exposicions o publicacions,

així com treballar per la conscienciació i enriquiment de les tradicions culturals i religioses cerverines.

Atès que hom podria estranyar-se de la denominació escollida, i en particular, de l'expressió "*Talons d'Ase*", indicar-vos que aquesta enigmàtica menció prové concretament del nom de la campana o esquella, degudament documentada, fosa a Cervera l'any 1416 pel mestre Mateu de l'Olm *-el mateix mestre que fondria posteriorment, el 1424, juntament amb el mestre Pere Safont, el Seny Major i la Carranca-*, sufragada per l'Obra de Santa Maria i amb destí al campanar d'aquesta església.¹

Atès que són moltes les entitats de la ciutat de Cervera que adopten el nom d'alguna de les campanes del nostre campanar major, hem volgut seguir també aquesta pràctica, fixant-nos, en el nostre cas, en la que és segurament una de les campanes més curioses i oblidades que hi ha hagut al nostre campanar.

"*Talons d'ase*", ens evoca, a més a més, una de les altres grans tradicions de fe, cultura i religiositat popular cerverines com és la Festa del barri de Sant Magí de Cervera, que s'ha sabut mantenir i conservar ben viva fins avui, i en la que destaquen precisament aquestes bèsties de càrrega, els ases, en l'entrada i el reparti-

¹ Vegeu LLOBET I PORTELLA, Josep M. "*Les campanes de l'església de Santa Maria de Cervera (1338-1880)*" Miscel·lània Cerberina 16 (2003) 69-138. [AHCC, Fons Notarial, Cervera, 25, Mateu de Cornellana, Manual, 1418-1419, f. 100. AHCC, Fons Municipal, Obreria, Església de Santa Maria, paper solter. AHCC, Fons Municipal, Consells, 1416-1417, f. 29 bis.]

ment de l'aigua miraculosa del Sant pels carrers de la ciutat.

L'expressió "*Talons d'Ase*" es complementa, d'una banda amb la indicació de la naturalesa jurídica de l'entitat "*Associació Cultural*", i de l'altra amb la menció "*Fe i Cultura Cerberina*", clarament indicativa dels fins i activitats de l'associació, abans exposats. I és que tenim plena consciència de la nostra visió i desitgem fer-la ben clara, perquè ningú no ens prengui pel que no som. El propòsit de la nostra associació no és altre que el d'enriquir culturalment la nostra ciutat, defensar les nostres tradicions, sense privar a la cultura d'una de les que ha estat, sinó la que més, de les seves principals fonts d'inspiració.²

Ens sentim orgullosos de formar part d'una societat rica, diversa i plural, amb capacitat de creació de noves celebracions i d'innovació en les existents, però que no gira l'esquena als avantpassats que ens han precedit ni perverteix la naturalesa d'aquelles altres més clàssiques. El gest que qualsevol persona -creient o no-,

² Compartim plenament, en aquest aspecte, la consideració del Sr. Joan Arimany i Juventeny, gestor cultural especialitzat en religiositat popular: "*Les manifestacions populars de religiositat o devoció pateixen una mena de marginació quan es tracta la cultura popular. Són, malgrat tot, expressions que, paral·lelament, però fins i tot al marge de l'activitat litúrgica institucional de l'Església catòlica, existeixen i coexisteixen a la nostra societat. I no es poden obviar. (...) La participació en una processó, en el ritual de besada del reliquiari d'un sant o, simplement, la presència silenciosa a un acte religiós no indica cap altra voluntat que aquella que és, individualment i lliurement, expressada. (...) Aquestes expressions no es mereixen la consideració de cultura popular?*" <https://festafesta.net/la-religiositat-tambe-es-cultura-popular/>

realitza a l'emocionar-se amb el Cant de les Completes, al rebre la benedicció del seu vehicle per Sant Cristòfol, o en beure a galet dels càntirs de Sant Magí, és també Cultura Popular, en majúscules, i tots tenim el deure de conservar-la, actualitzar-la i transmetre-la sense perdre'n llur essència. És per això que estem convençuts que la nostra tasca interessa tant als que pensen com nosaltres com als que pensen diferent. Són moltes les visions de cultura i totes han de tenir cabuda en una societat veritablement plural i integradora.

En l'actualitat, comptem amb els següents Grups de Treball: Festa Major del Santíssim Misteri, Festa Major del Sant Crist, Festes tradicionals dels Barris, Tradicions de Pasqua i de Nadal, Tradicions de Divendres Sant, Corpus Christi, Mare de Déu d'Agost, Recerca i Divulgació i Organització Interna. I si bé la situació actual no ha permès avançar massa en la configuració d'activitats, ens comprometem a dur-ho a bon port tant bon punt sigui possible.

Si bé ja hem anat informant puntualment a algunes persones, institucions i entitats de la ciutat de la nostra existència, entre elles la Paeria de Cervera, la Parròquia de Santa Maria de Cervera i l'Agrupació Cultural Seny Major, ens semblava obligat i de justícia fer-la conèixer a la resta, ensems que al públic en general, a través d'aquests Quaderns del Barri de Sant Magí, i és que la festa d'aquest sant i d'aquest barri no està pas lluny del que defensem i certament s'ho val.

No ens resta doncs més que saludar ben cordialment a tots els conciutadans i la resta d'entitats socials i culturals de Cervera, invitant-los a formar part d'aquesta aventura, així com allargar la mà als que, pels motius que siguin, no comparteixin els nostres postulats. A tots tenim, i demanem que ens tinguin, per bons companys, doncs mai la curulla diversitat cultural d'aquesta ciutat ha de ser obstacle per a l'harmoniosa convivència.

Visca la Cultura! Visca la Religiositat Popular! Visca Sant Magí!

TALONS D'ASE

Fe i Cultura Cerverina